

Robotterne er over os

Vi er alvorligt udfordret af robotter og kunstig intelligens. Vil udviklingen give os masser af nye muligheder? Eller bliver det et robotstyret samfund – uden jobs og et liv i en falsk, virtuel verden?

Det er snart 100 år siden, at den tjekkiske forfatter Karel Capek introducerede ordet ROBOT i sit skuespil R.U.R. (*Rossumovi univerzální roboti*) fra 1920. Et udtryk, der er udledt af de tjekkiske ord "robotá" og "robotník", som betyder hoveri og slave. Siden er ordet ROBOT blevet verdensseje gennem bl.a. kulørte tegneserier, bøger og spillefilm. Og så har virkelighedens robotter heller ikke levet en skjult tilværelse. De har i høj grad præget industrisamfundets masseproduktion og gjort mange produkter billigere og dermed mere tilgængelige for almindelige mennesker – i takt med, at computere og it generelt er blevet mere avanceret.

Med andre ord: Vi var ikke kommet så langt i menneskehedens udviklingshistorie, hvis ikke vi havde fået hjælp af denne slavehær af teknologiske vidundere. Det betyder, at vi er godt i gang med at sende industri- og informationsamfundet på museum, mens den digitale revolution er over os og foregår i et tempo, som de færreste forestiller sig eller umiddelbart lægger mærke til.

Terminator tager dit job

Det store spørgsmål er, om vi mennesker bliver slaver – eller nærmere ofre – for vores egne opfindelser? Er vi på vej ud ad et sidespor i verdenshistorien, når vores hjælpere bliver mere og mere selvtænkende gennem avancerede algoritmer og dermed kunstig intelligens. Altså at robotterne kan tænke selv og fx reparere sig selv, når der er behov for det? Og vi taler ikke om en udvikling, der strækker sig over 100 år, men over måske 15 til 50 år.

Det er grunden til, at en del prominente personer råber vagt i gevær. Bl.a. Tesla-milliarderen Elon Musk, som mener, at kunstig intelligens potentielt er mere farlig end opfindelsen af atombomben i 1945. Musk henviser bl.a. til det ultimative skrækscenarium: Terminator-filmene, hvor menneskeheden kæmper mod dødbringende cyborgs, der er styret af et intelligent netværk, mennesket selv har skabt.

Mere jordnær i sin kritik er den amerikanske it-guru og iværksætter Martin Ford, som sidste år udgav bestseller-bogen *Rise of the Robots: Technology and the Threat of a Jobless Future*. Men hans synspunkter er ikke mindre skræmmende. Ford forudsiger, at digitaliseringen vil medføre kæmpearbejdsløshed og skabe parallelsamfund, hvor afstanden mellem rig og fattig er enorm. En lille privilegeret overklasse vil få gavn af udviklingen, mens størstedelen af verdens befolkning vil stå udenfor og må nøjes med at fornøje sig i "en virtuel verden med underholdning, fantasier og sex" for at holde ledig gang og tilværelsen ud.

Og det er ikke kun praktiske job, der bliver overtaget af maskiner, ifølge Ford. En masse

Svend Thaning
er journalist og pressemedarbejder
SCIENCE Kommunikation
Københavns Universitet
svt@science.ku.dk

akademikere vil også blive arbejdsløse. Bl.a. inden for hospitalsverdenen, blandt advokater og børsfolk, som allerede nu har overladt en god del af spekulationerne til algoritmer. Personligt går jeg heller ikke fri af "den nye verdensorden" som journalist. Ifølge prognoser vil 80-90 procent af al journalistik i 2030 – altså om kun 14 år – bliver udført af maskiner.

Lys for enden af tunnelen

Men der er trøst at hente og forhåbentligt et bedre bud på "fremtidens digitale verden", end den Ford og Musk, disker op med. Ifølge rapporten *Virksomheders behov for digitale kompetencer*, som regeringen har fået udarbejdet, vil der herhjemme i 2030 mangle omkring 19.000 it-eksperter plus en masse folk med andre avancerede tekniske uddannelser. Jeg håber, at beregningen holder stik med alle disse jobmuligheder. Men udviklingen kræver også, at politikere og andre beslutningstagere får udarbejdet spilleregler for, hvordan og hvor langt det er nyttigt for os mennesker at slippe de kloge robotter og den kunstige intelligens fri. Ikke mindst i lyset af, hvad der er sket med Internettet, hvor teknologien har overhalet lovgivningen med det resultat, at meget få private firmaer såsom Google og Facebook "styrer trafikken".

Mens jeg venter på svar om, hvem der skal styre fremtidens digitale verden, vil jeg genlæse Karel Capeks roman *Krigen mod salamanderne* fra 1936. En meget tankevækkende science fiction-historie om intelligens. Og det er ikke os mennesker, der er de klogeste. Det får man allerede indtryk af i indledningen, hvor en dyrepasser i London Zoo gør rent i en kæmpesalamanders bur, mens det kloge dyr læser nyheder op fra *The Times*, så manden er velorienteret om verdens gang. ■

SPONSORABONNENTER

GRUNDFOS

novo nordisk

novozymes
Rethink Tomorrow